

T I L L A G A

að starfsreglum um söfnuði og sóknarnefndir.

(Lagt fyrir 62. kirkjuþing 2021-2022).

Flutt af forsætisnefnd.

Frsm. Anna Guðrún Sigurvinsdóttir.

I. KAFLI.

Söfnuðir og sóknir.

1. gr.

■ Söfnuður er sjálfstæð félagsleg og fjárhagsleg grunneining þjóðkirkjunnar og starfsvettvangur hennar á hverjum stað.

□ Söfnuður tengist öðrum söfnuðum innan sama prestakalls, ef um það er að ræða, með samstarfi eða á annan hátt sem héraðsfundur kann að mæla fyrir um eða einstakar sóknarnefndir stofna til. Þá tengjast söfnuðir öðrum söfnuðum innan prófastsdæmis með sameiginlegum héraðsfundi.

□ Söfnuður á tilteknu landsvæði myndar sókn. Ein eða fleiri sóknir mynda prestakall.

□ Sókn er félag þess fólks innan þjóðkirkjunnar sem býr innan sóknarmarka.

□ Sóknarbörn eru allir þeir sem lögheimili eiga í sókn og eru skráðir í þjóðkirkjuna.

□ Sóknarbörn eiga rétt á kirkjulegri þjónustu í sókn sinni og bera sameiginlega skyldur eftir því sem nánar er kveðið á um í lögum eða með lögmæltum ákvörðunum.

II. KAFLI

Frumskyldur sóknar.

2. gr.

■ Frumskyldur sóknar er helgihald, kærleiksþjónusta og fræðsla sem nærir og eflir trú sem starfar í kærleika. Til þess er haldið uppi:

a. reglubundnum guðsþjónustum og séð til þess að sóknarbörn eigi aðgang að sálgæslu í samtali, prédikun, sakramenti og fyrirbæn,

b. reglubundnu fræðslustarfi um kristna trú og sið, og stuðningi við trúaruppeldi heimilanna með barnastarfi, fermingarfræðslu og æskulýðsstarfi,
c. kærleiksþjónustu á vettvangi sóknarinnar og með aðild að hjálparstarfi og kristniboði kirkjunnar.

□ Þar sem ekki er unnt að halda uppi reglubundinni þjónustu, svo sem vegna fámennis, geta sóknir í sama prestakalli, eða á sama samstarfssvæði, sameinast um ofangreinda meginþætti safnaðarstarfs.

III. KAFLI Safnaðarfundir.

3. gr.

■ Aðalsafnaðarfund skal að jafnaði halda fyrir maílok ár hvert. Þar skulu rædd málefni sóknarinnar, þar á meðal þau mál sem lögmælt er að undir fundinn séu borin, svo og þau mál sem héraðsfundur, sóknarprestur, prófastur eða biskup Íslands skýtur þangað.

□ Aðalsafnaðarfundur er vettvangur starfsskila og reikningsskila af hendi sóknarnefndar og einstakra nefnda innan sóknarinnar.

□ Aðalsafnaðarfundur fer með ákvörðunarvald innan sóknarinnar í málum þeim sem undir fundinn heyra samkvæmt lögum eða lögmæltum ákvörðunum.

□ Aðra safnaðarfundi skal halda ef meiri hluti sóknarnefndar óskar þess eða einn fjórði hluti sóknarbarna sem atkvæðisrétt eiga á safnaðarfundum.

□ Sóknarbörn njóta kosningarréttar og kjörgengis á safnaðarfundum þegar þau eru fullra sextán ára.

4. gr.

■ Sóknarnefnd boðar til aðalsafnaðarfundar með minnst viku fyrirvara og skal greina frá dagskrá fundarins í fundarboði. Sóknarnefnd skal í samráði við starfandi sóknarprest og/eða starfandi prest boða til aðalsafnaðarfundar sóknarinnar. Fundinn skal auglýsa með þeim hætti sem venja er til um messuboð.

□ Þar skal taka fyrir eftirfarandi:

1. Gera grein fyrir starfsemi og rekstri sóknarinnar á liðnu starfsári.
2. Afgreiðslu reikninga sóknar og kirkjugarðs fyrir sl. ár, ásamt fjárhagsáætlun næsta árs.
3. Gera grein fyrir starfsemi héraðsnefndar og héraðsfundi.
4. Ákvörðun um meiriháttar framkvæmdir og framtíðarskuldbindingar.

5. Kosning tveggja skoðunarmanna eða endurskoðanda sóknar og kirkjugarðs og varamanna þeirra til árs í senn.
6. Kosning sóknarnefndar, sbr. 6. gr. starfsreglna þessara.
7. Kosning í aðrar nefndir, ráð og trúnaðarstörf.
8. Önnur mál.

IV. KAFLI

Skipun sóknarnefnda.

5. gr.

■ Í hverri kirkjusókn er sóknarnefnd sem starfar undir forystu sóknarnefndarformanns í nánú samstarfi við sóknarprest

- Aðalsafnaðarfundur kýs sóknarnefndarmenn og varamenn til fjögurra ára í senn.
- Sóknarnefnd starfar í umboði safnaðarins og ber ábyrgð gagnvart honum.
- Sóknarnefnd starfar á grundvelli laga um þjóðkirkjuna, starfsreglna og samþykka kirkjuþings.

6. gr.

■ Sóknarnefnd skal skipuð leikmönnum. Leikmaður telst sá sem ekki hefur tekið vígslu til prests eða djákna.

Sóknarnefndarmenn eru þrír í sóknum þar sem sóknarbörn eru færri en 300, en ella fimm, þó svo að þegar sóknarbörn eru 1.000 hið fæsta mega sóknarnefndarmenn vera sjö og níu ef sóknarbörn eru 4.000 eða fleiri, allt miðað við 1. desember næstliðinn. Fjölga skal sóknarnefndarmönnum, ef því er að skipta, á næsta aðalsafnaðarfundum þegar kjör sóknarnefndarmanna á fram að fara, eftir að þeir verða 1.000 eða 4.000 hið fæsta. Nú fækkar sóknarmönnum niður fyrir greind mörk og ákveður aðalsafnaðarfundur þá hvort fækka skuli sóknarnefndarmönnum.

Kjósa skal a.m.k. jafnmarga varamenn og aðalmenn eru og taka þeir sæti í forföllum aðalmanna eftir þeirri röð sem þeir voru kosnir í. Heimilt skal sóknarnefnd að kveðja varamenn sér til liðsinnis þegar hún telur ástæðu til. Nú forfallast aðalmaður varanlega og skal þá kosinn nýr aðalmaður út kjörtímabil sóknarnefndar.

Á tveggja ára fresti skal nokkur hluti kjörinna aðalmanna og varamanna ganga úr nefndinni, sem hér segir:

Árið 2023 skulu einn af þremur, tveir af fimm, þrír af sjö og fjórir af níu kjörinna aðalmanna og varamanna ganga úr nefndinni og ræður hlutkesti, nema samkomulag sé innan nefndarinnar.

Árið 2025 skulu tveir af þremur, þrír af fimm, fjórir af sjö og fimm af níu ganga úr nefndinni og ræður hlutkesti, nema samkomulag sé innan nefndarinnar.

□Skal síðan kosið um hluta sóknarnefndar á tveggja ára fresti eftirleiðis í samræmi við 4. og 5. mgr. ákvæðis þessa.

Verkaskipti sóknarnefndarmanna.

7. gr.

■Sóknarnefnd skiptir með sér verkum formanns, gjaldkera og ritara í röðum aðalmanna þegar eftir að kjör í sóknarnefnd hefur farið fram. Sóknarnefnd ákveður hver skuli vera fyrsti og annar varaformaður er komi úr röðum aðalmanna. Þriðji varaformaður er sá varamaður sem fyrst tekur sæti sem aðalmaður eftir þeirri röð sem varamenn voru kosnir í.

□Sóknarnefnd ákveður að öðru leyti um verkaskipti og varamenn aðalmanna eftir því sem þurfa þykir.

□Sóknarnefnd er heimilt að kjósa úr sínum hópi framkvæmdanefnd er starfi á milli funda sóknarnefndar. Sóknarnefnd getur ákveðið að kjósa einnig varamenn í framkvæmdanefnd og í hvaða röð þeir taka sæti.

□Viki öll sóknarnefnd aðalmanna sæti, skiptir sóknarnefnd, skipuð varamönnum, verkum eins og þurfa þykir. Fyrsti varamaður skal þó gegna stöðu formanns.

□Sóknarnefnd kýs safnaðarfulltrúa og varamann hans og ákveður verkefni er hann hafi með höndum.

V. KAFLI

Hlutverk sóknarnefnda.

Guðsþjónusta, helgihald, trúfræðsla og rekstur.

8. gr.

■Í hverri kirkjusókn er sóknarnefnd sem styður kirkjulegt starf í sókninni ásamt sóknarpresti og starfsmönnum sóknarinnar og annast rekstur og framkvæmdir á vegum sóknarinnar.

□Sóknarnefnd skal starfa undir forystu sóknarprests og með hliðsjón af erindisbréfi hans við mótun og skipulag kirkjulegs starfs safnaðarins og standa fyrir guðsþjónustuhaldi safnaðarins, trúfræðslu og kærleiksþjónustu.

□Sóknarnefnd er ásamt sóknarpresti í fyrirsvari fyrir sóknina gagnvart stjórnvöldum, og einstökum mönnum og stofnunum. Hún hefur umsjón með kirkju safnaðarins og safnaðarheimili.

□Sóknarnefnd skal gæta réttinda kirkju og gera prófasti viðvart ef út af bregður.

9. gr.

■Helstu störf sóknarnefndar eru sem hér segir:

1. Hafa ásamt prestum og í samráði við annað starfsfólk safnaðarins, eftir því sem við á, forgöngu um kirkjulegt starf á vegum sóknarinnar.
2. Fjárstjórn sóknarinnar.
3. Umsjón og gæsla eigna sóknarinnar.
4. Sjá til þess að viðunandi húsnæði og búnaður sé til guðsþjónustuhalds og annars safnaðarstarfs í sókninni.
5. Að sjá til þess að skráðir kirkjugripir og minningamörk séu verndaðir skv. ákvæðum laga um menningarminjar nr. 80/2012, með síðari breytingum.
6. Ráða starfsfólk sóknar í samráði við sóknarprest.
7. Önnur verkefni sem aðstæður í sókninni kunna að útheimta.
8. Val kjörfulltrúa vegna kosninga til kirkjuþings og kjörs biskups Íslands og vígslubiskupa.

Fundir sóknarnefnda.

10. gr.

■Sóknarnefnd heldur formlega fundi með reglulegum hætti þar sem málefni sóknarinnar eru til umræðu og ákvörðunar.

□Formaður boðar fundi í sóknarnefnd og stýrir þeim og er fundur ályktunarfær ef meiri hluti nefndarmanna sækir fundinn.

□Sóknarprestur og aðrir prestar í prestakallinu skulu að jafnaði sitja sóknarnefndarfundi og sóknarprestur fundi framkvæmdanefndar ef hún starfar. Enn fremur aðrir starfsmenn sóknarinnar ef málefni þeirra eru sérstaklega til umræðu á fundinum. Sóknarnefnd skal fylgja vanhæfisreglum gildandi starfsreglna um þingsköp kirkjuþings hverju sinni um meðferð einstakra mála.

11. gr.

■Allir fundir sóknarnefndar sem og safnaðarfundir skulu bókaðir og staðfestir af fundarmönnum. Þá skal sóknarnefnd gæta þess að varðveita og skrá bréf, bækur og skjöl er snerta kirkjuna og starfsemi hennar. Um vörslu þessara gagna skal fara í samræmi við gildandi lög hverju sinni.

12. gr.

■ Sókarnefnd getur skipað nefndir úr sínum hópi eða utan hans til að fjalla um einstök málefni. Slíkar nefndir starfa á ábyrgð og í umboði sókarnefndar sem setur þeim jafnframt verklagsreglur eða erindisbréf.

Rekstur og fjármál.

13. gr.

■ Sókarnefnd skal í samráði við sóknarprest gera fjárhagsáætlun fyrir hvert almanaksár og hafa þar m.a. hliðsjón af starfsáætlun sóknarprests, annarra presta og annarra starfsmanna sóknarinnar. Fjárhagsáætlunin skal lögð fram á aðalsafnaðarfundum til kynningar og afgreiðslu.

□ Sókarnefnd, sóknarpresti og öðrum prestum ber síðan að sinna verkefnum sínum og halda uppi starfsemi á grundvelli samþykktrar fjárhagsáætlunar.

14. gr.

■ Við ráðstöfun fjármagns sóknarinnar til skamms eða langs tíma skal ávallt gæta þess að fjárskuldbindingar vegna framkvæmda komi sem minnst niður á almennu kirkjustarfi. Eigi að ráðast í miklar fjárfestingar eins og smíði nýrrar kirkju, safnaðarheimilis eða hljóðfærakaup skal sókarnefnd greina úthlutunarnefnd kirkjuþings, sbr. gildandi starfsreglur um fjármál kirkjunnar hverju sinni, skriflega frá áformum sínum um framkvæmdir og fjármögnun.

□ Sókarnefnd er hvorki heimilt að greiða laun vegna prestsverka né styrkja það sem fellur undir starfskostnað presta og prófaste, samkvæmt gildandi reglum eða kjarasamningum hverju sinni. Þó er sókarnefnd heimilt að leggja starfandi prestum til skrifstofuaðstöðu ef sóknin hefur bolmagn til þess án þess að það bitni á safnaðarstarfinu.

□ Ef fjárhag sókna er stefnt í tvísýnu með miklum hallarekstri eða skuldaföfnun þannig að það hamli eðlilegu safnaðarstarfi, eða er óstarfhæf, er framkvæmdanefnd kirkjuþings heimilt að grípa inn í reksturinn, t.d. með skipun fjárhaldsmanns eða eftirlitsnefndar.

15. gr.

■ Sókarnefnd er óheimilt að efna til fjárskuldbindinga með persónulegum ábyrgðum einstaklinga.

16. gr.

■ Sóknanarnefnd getur ekki veðsett eignir sóknarinnar nema með samþykki safnaðarfundar.

17. gr.

■ Sóknanarnefnd sér til þess að bókhald sé fært í samræmi við lög og noti samræmt reikningsform við uppsetningu ársreiknings, sem rekstrarskrifstofa þjóðkirkjunnar leggur til.

18. gr.

■ Sóknanarnefnd sér til þess að ársreikningur sóknar sé gerður fyrir hvert almanaksár. Ársreikningurinn skal áritaður af sóknanarnefnd, endurskoðaður af kjörnum skoðunarmönnum eða endurskoðanda og lagður fram á aðalsafnaðarfundum til kynningar og afgreiðslu og síðan sendur rekstrarskrifstofu þjóðkirkjunnar. Heimilt er framkvæmdanefnd kirkjupings að fela próföstum að kalla eftir ársreikningum sókna.

□ Framkvæmdanefnd kirkjupings getur ákveðið lokafrest sem sóknir hafa til að skila ársreikningi. Sé ársreikningi ekki skilað innan tilskilins frests getur nefndin óskað eftir að sóknargjald viðkomandi sóknar renni inn á sérgreindan biðreikning þjóðkirkjunnar. Sóknargjald greiðist sókninni þegar löglegum ársreikningi hefur verið skilað.

19. gr.

■ Ef sóknanarnefnd fer með stjórn kirkjugarðs, sbr. 2. mgr. 8. gr. laga um kirkjugarða, greftrun og líkbrennslu nr. 36/1993, skal halda fjárhag kirkjugarðs algerlega aðgreindum frá fjárhag sóknar.

Starfsmannamál.

20. gr.

■ Sóknanarnefnd, í samráði við sóknarprest, ræður starfsmenn sóknarinnar.

21. gr.

■ Auglýsing skal laus störf hjá sókninni með tveggja vikna umsóknarfresti hið minnsta. Auglýsing skal birtast í prentuðum fjölmiðli og á vef kirkjunnar.

□ Í auglýsingu skal m.a. tiltekið:

a) hvernig ráðningarkjör eru,

- b) hvenær umsóknarfrestur rennur út,
- c) hvert umsóknin skuli send,
- d) að veitt sé heimild til að afla sakarvottorðs.

22. gr.

■ Ráðningarsamningur starfsmanna skal vera skriflegur og með gagnkvæmum þriggja mánaða uppsagnarfresti, en mánaðar uppsagnarfresti á fyrstu þremur mánuðum í starfi. Sóknarnefnd í samráði við sóknarprest semur starfslýsingu fyrir þessa starfsmenn.

23. gr.

■ Óheimilt er að ráða til starfa einstakling til að sinna börnum og ungmennum undir 18 ára aldri, sem hlotið hefur refsídóm vegna brota á eftirtöldum lagabálkum: barnaverndarlögum, nr. 80/2002 almennum hegningarlögum, nr. 19/1940, þ.e.: kynferðisbrot skv. 22. kafla, önnur ofbeldisbrot skv. 23. kafla, þó einungis refsíðoma síðustu fimm ár vegna brots skv. 217. gr. um minniháttar líkamsmeiðingar, brot gegn frjálsræði manna skv. 24. kafla fíkniefnabrot skv. 173. gr. a., lögum um ávana- og fíkniefni, nr. 65/1974, þ.e. refsídóm síðustu fimm ár.

□ Ofangreint ákvæði nær einnig til sjálfbóðaliða sem starfa með börnum og ungmennum undir 18 ára aldri hjá sókn. Sóknarnefnd skal óska eftir samþykki allra, sem sækjast eftir starfi, launuðu, sjálfböðnu eða í verktöku, til þess að fá aðgang að upplýsingum úr sakaskrá viðkomandi hvað varðar ofangreindar tegundir brota. Synji umsækjandi um heimild er óheimilt að ráða hann til starfa.

□ Hafa ber hliðsjón af starfsreglum um djákna og organista við gerð ráðningarsamninga við þá og starfslýsinga, svo og samþykktum stefnumálum kirkjuþings sem varða starfssvið þeirra sérstaklega.

24. gr.

■ Ef upp kemur ágreiningur um störf starfsmanna innan sóknar, sem ekki tekst að leysa þar á vettvangi, skal vísa málinu til prófasts.

VI. KAFLI.

Gildistaka.

25. gr.

■ Starfsreglur þessar, sem settar eru með heimild í 8. gr. laga um þjóðkirkjuna nr. 77/2021, öðlast gildi 1. janúar 2022. Frá sama tíma falla brott starfsreglur um sóknarnefndir nr. 1111/2011, með síðari breytingum.

Greinargerð.

Forsætisnefnd kirkjuþings flytur mál þetta.

Ný lög um þjóðkirkjuna nr. 77/2021 öðluðust gildi 1. júlí 2021. Frá sama tíma féllu brott lög um stöðu, stjórn og starfshætti þjóðkirkjunnar nr. 78/1997, með síðari breytingum. Auk þess voru felldar brott margar aðrar réttarheimildir. Ákvæði í 10. tölul. III. kafla hinna brottföllnu þjóðkirkjulaga um sóknir og prestaköll eru mun ítarlegri en ákvæði nýrra þjóðkirkjulaga og um sumt af því sem þar greinir er ekki fjallað neitt í gildandi starfsreglum í dag. Nýju lög in um þjóðkirkjuna eru í samræmi við þá stefnu sem mótuð var í svonefndum viðbótarsamningi ríkis og kirkju frá 6. september 2019, en þar er samningsmarkmiðið stóraukið sjálfstæði kirkjunnar. Löggjöf um þjóðkirkjuna hefur í samræmi við það verið einfölduð til mikilla muna og kirkjuþingi falin ábyrgð á því að skipa flestum þeim málefnum sem áður var mælt fyrir um í löggjöf.

Í ákvæði til bráðabirgða í nýju þjóðkirkjulögunum segir: „Starfsreglur og samþykktir, sem kirkjuþing hefur sett eða samþykkt í gildistíð laga um stöðu, stjórn og starfshætti þjóðkirkjunnar, nr. 78/1997, halda gildi sínu, eftir því sem við á, þar til kirkjuþing hefur fellt þær niður, breytt þeim eða sett eða samþykkt nýjar, þó eigi síðar en 31. desember 2021.“

Í gildi eru starfsreglur kirkjuþings um sóknarnefndir nr. 1111/2011, með síðari breytingum. Þær falla brott um næstu áramót samkvæmt tilvitnuðu ákvæði til bráðabirgða.

Ýmis efnisákvæði í 10. tölul. III. kafla hinna brottfelldu laga um þjóðkirkjuna eru þýðingarmikil en þau voru ekki tekin inn í framangreindar starfsreglur nr. 1110/2011, enda fjalla þær fyrst og fremst um sóknarnefndir og störf þeirra. Ber því brýna nauðsyn til að taka upp í starfsreglur kirkjuþings, efni þeirra lagaákvæða um sóknir og sóknarnefndir sem brott féll úr lögum, samkvæmt því sem að framan er rakið. Auk þess er nauðsynlegt, með hliðsjón af framangreindu ákvæði þjóðkirkjulaga til bráðabirgða, að kirkjuþing setji að nýju almennar starfsreglur um söfnuði og sóknarnefndir.

Tillögur þessar að starfsreglum byggjast því á nýjum lögum um þjóðkirkjuna og ákvæðum þeirra um söfnuði og sóknir, ákvæðum 10. tölul. III. kafla hinna brottfelldu þjóðkirkjulaga svo og ákvæðum gildandi starfsregla um sóknarnefndir.

Tillögur þessar gera ráð fyrir því að starfsreglurnar fái aukið gildissvið frá því sem núgildandi starfsreglur hafa. Tekin eru upp ákvæði um söfnuði, einkum þau sem voru í eldri þjóðkirkjulögum og er því lagt til að heiti starfsreglnanna verði: „Starfsreglur um söfnuði og sóknarnefndir“.

Kaflaskipan er breytt frá því sem er í núgildandi starfsreglum og köflum raðað upp þannig að skýrt samhengi fáist í framsetningu og uppröðun þeirra efnisþátta sem fjallað er um. Er fyrsti kafli tillagnanna, sem skilgreinir hvað söfnuður er og hver lagalegur grundvöllur sóknar er, nefndur „Söfnuðir og sóknir“. Hann er tekinn orðrétt beint upp úr 1. – 3. mgr. 6. gr. nýrra laga um þjóðkirkjuna, auk þess sem bætt er við efnisákvæðum úr 10. tölul. III. kafla eldri þjóðkirkjulaga. Þá þykir rétt að í beinu framhaldi af því komi skilgreining á því hverjar frumskyldur sóknar eru og er ákvæðið samhljóða ákvæði 1. gr. núgildandi starfsreglna um sóknarnefndir. Í framhaldi af því eru síðan kaflar um safnaðarfundir, skipun sóknarnefnda og að endingu um hlutverk þeirra.

Um einstök ákvæði tillögunnar.

Um 1. gr.

Ákvæði 1. mgr. tillögunnar er að mestu leyti samhljóða 1. mgr. 6. gr. nýrra þjóðkirkjulaga. Þó er bætt við orðinu „sjálfstæð“ og einnig bætt við orðunum „starfsvettvangur hennar á hverjum stað“. Þessar viðbætur voru í eldri þjóðkirkjulögum, sjá 48. og 49. gr. og þykir rétt að taka þær upp hér.

Ákvæði 2. mgr. tillögunnar er tekið upp úr 2. mgr. 49. gr. eldri þjóðkirkjulaga en hér er þó hugtakið söfnuður notað í stað hugtaksins kirkjusókn, sem var í eldri þjóðkirkjulögum. Hugtakið söfnuður er meira ráðandi í nýjum lögum um þjóðkirkjuna en var í eldri þjóðkirkjulögum. Segir um þetta í umfjöllun um 6. gr. í greinargerð með frumvarpi því sem varð að lögum um þjóðkirkjuna: „Kirkjusókn er félag þess fólks innan þjóðkirkjunnar sem býr innan sóknarmarka en á sókn og söfnuði er sá munur að sókn er landfræðileg eining en söfnuðir vísa til sóknarbarna á tilteknum landsvæðum.“

Ákvæði 3. mgr. tillögunnar er samhljóða 2. mgr. 6. gr. laga um þjóðkirkjuna.

Ákvæði 4. mgr. tillögunnar er samhljóða 1. mgr. 49. gr. eldri þjóðkirkjulaga að öðru leyti en því að talað er um sókn í stað hugtaksins „kirkjusókn“.

Ákvæði 5. mgr. er samhljóða ákvæði 3. mgr. 6. gr. laga um þjóðkirkjuna.

Ákvæði 6. mgr. er samhljóða ákvæði 4. mgr. 49. gr. eldri þjóðkirkjulaga.

Um 2. gr.

Ákvæðið er samhljóða ákvæði 1. gr. nógildandi starfsreglna um sóknarnefndir.

Um 3. gr.

Ákvæðið er samhljóða ákvæði 52. gr. eldri þjóðkirkjulaga að öðru leyti en því að fellt er út að ráðherra geti skotið málum til aðalsafnaðarfunda. Þykir það ekki samræmast þeirri stefnu og þeim markmiðum sem nógildandi lög byggjast á um aukið sjálfstæði kirkjunnar. Þótt þetta sé fellt brott girðir það þó ekki fyrir að ráðherra geti skotið máli til aðalsafnaðarfunda ef nauðsyn þætti bera til.

Um 4. gr.

Ákvæðið er að mestu leyti samhljóða ákvæði 15. gr. nógildandi starfsreglna um sóknarnefndir.

Þó er bætt við í 6. tölul. 2. mgr. tilvísun til 6. gr. starfsreglnanna en þar er fjallað um kosningar til sóknarnefnda. Þykir það glegggra að bæta þessari tilvísun við þar sem skilja mætti ákvæðið svo óbreytt að kjósa beri á hverjum aðalsafnaðarfundi til sóknarnefndar, en svo er ekki, sbr. 6. gr. tillögu þessarar.

Til einföldunar er lagt til að 7. tölul. orðist með þeim hætti að það nái til allra annarra kosninga til nefnda, ráða og trúnaðarstarfa sem aðalsafnaðarfundi ber að sinna, í stað þess að hafa sérstakt ákvæði um kjörnefndir. Þær falla þá undir hið almenna ákvæði 7. tölul. eins og aðrar nefndir. Þetta hefur einnig þann kost í för með sér að ekki þyrfti að breyta þessum starfsreglum ef breytingar kæmu til á öðrum starfsreglum eða heimildum sem mæla fyrir um að aðalsafnaðarfundur skuli kjósa í einhverja nefnd, ráð eða trúnaðarstörf.

Um 5. gr.

Ákvæðinu í heild sinni er ætlað að skilgreina stöðu sóknarnefnda innan þjóðkirkjunnar, þ.e. að sóknarnefnd skuli vera í hverri sókn og að sóknarnefndarformaður veiti starfi hennar forystu, hvert sóknarnefnd sækir umboð sitt og á hvaða lagagrundvelli sóknarnefnd starfar.

Ákvæði 1. mgr. er byggt á ákvæði 1. mgr. 53. gr. eldri þjóðkirkjulaga að hluta.

Í 4. gr. nógildandi starfsreglna um sóknaarnefndir segir að sóknaarnefnd starfi við hlið sóknarprest. Þykir fara betur á því að orða þetta svo að sóknaarnefnd starfi í nánu samstarfi við sóknarprest. Fyllri og ítarlegri ákvæði um samstarf og samskipti sóknaarnefndar og sóknarprests er svo að finna í 8. og 9. gr. tillagna þessara.

Ákvæði 2. mgr. er efnislega hið sama og 2. mgr. 53. gr. eldri þjóðkirkjulaga. Einnig er efnislega samsvarandi ákvæði um kjörtímabil sóknaarnefnda í fyrri hluta nógildandi 2. mgr. 4. gr. starfsreglna um sóknaarnefndir.

Ákvæði 3. mgr. er efnislega hið sama og í seinni hluta nógildandi 2. mgr. 4. gr. starfsreglna um sóknaarnefndir.

Ákvæði 4. mgr. er efnislega hið sama og ákvæði 1. mgr. 4. gr. nógildandi starfsreglna um sóknaarnefndir.

Um 6. gr.

Ákvæði þetta er efnislega hið sama og ákvæði 3. gr. nógildandi starfsreglna um sóknaarnefndir. Einungis er um örliðlar orðalagsbreytingar að ræða eða brottfall texta sem er að finna annars staðar í tillögum. Breytingarnar hafa engin áhrif á efni ákvæðisins. Ártölum er breytt frá því sem nú er í 4. mgr. 3. gr. gildandi starfsreglna um sóknaarnefndir og tekin upp árin 2023 og 2025.

Þá er ákvæði 2. mgr. samsvarandi 3. mgr. 53. gr. eldri þjóðkirkjulaga og ákvæði 3. mgr. samsvarandi 4. mgr. 53. gr. þeirra laga.

Um 7. gr.

Ákvæði þetta er efnislega hið sama og ákvæði 14. gr. nógildandi starfsreglna um sóknaarnefndir. Þó þykir gleggri að hafa ákvæði um kosningu safnaðarfulltrúa og varamanns hans sem sjálfstæða lokamálsgrein ákvæðisins í stað þess að hafa það sem 1. másl. í 4. mgr. 14. gr. eins og er í nógildandi starfsreglum.

Um 8. gr.

Ákvæði þessarar greinar er efnislega hið sama og ákvæði 1. mgr. 53. gr. eldri þjóðkirkjulaga svo og 5. gr. nógildandi starfsreglna um sóknaarnefndir. Þó þykir fara betur á því í 1. mgr. að ræða fyrst um skyldur sóknaarnefndar gagnvart kirkjulegu starfi og síðan um rekstur og framkvæmd.

Ákvæði 2. mgr. er óbreytt frá ákvæði 13. gr. nógildandi starfsreglna um sóknaarnefndir.

Ákvæði 3. mgr. er óbreytt frá ákvæði 1. og 2. másl. 1. mgr. 54. gr. eldri þjóðkirkjulaga. Í 3. mgr. 4. gr. nógildandi starfsreglna um sóknarnefndir segir að sóknarnefnd starfi við hlið sóknarprests og sé í fyrirsvari fyrir sóknina gagnvart stjórnvöldum og einstökum mönnum og stofnunum. Er lagt til hér að frekar verði stuðst við ákvæði eldri þjóðkirkjulaga enda voru þau, meðan þau voru í gildi, æðri réttarheimild en starfsreglur.

Ákvæði 4. mgr. er óbreytt frá ákvæði 2. mgr. 54. gr. eldri þjóðkirkjulaga.

Um 9. gr.

Ákvæði 9. gr. er óbreytt frá ákvæði 6. gr. nógildandi starfsreglna um sóknarnefndir. Þó verður núverandi 8. tölul. að 7. tölul. og við bætist nýr 8. tölul. sem kveður á um að sóknarnefnd hafi með höndum val kjörfulltrúa vegna kosninga til kirkjuþings og kjörs biskups Íslands. Er litið til þess að á kirkjuþingi 2021 – 2022 eru lagðar fram tillögur að nýjum starfsreglum um hvort tveggja og þar er gert ráð fyrir að kosnir verði kjörfulltrúar í hverju prestakalli.

Um 10. gr.

Ákvæði 10. gr. er óbreytt frá ákvæði 17. gr. nógildandi starfsreglna um sóknarnefndir að öðru leyti en því að nú er sú breyting lögð til í 3. másl. 3. mgr. að í stað þess að sóknarnefnd fylgi vanhæfisreglum stjórnsýslulaga um meðferð einstakra mála skal sóknarnefnd fylgja vanhæfisreglum gildandi starfsreglna um þingsköp kirkjuþings hverju sinni. Þessi breyting kemur til vegna þess að stjórnsýslulög gilda ekki lengur um starfsemi kirkjunnar.

Um 11. – 12. gr.

Ákvæði 11. gr. er óbreytt frá ákvæði 18. gr. nógildandi starfsreglna um sóknarnefndir og ákvæði 12. gr. frá ákvæði 19. gr.

Um 13. gr.

Ákvæði 13. gr. er óbreytt frá ákvæðum 1. og 3. mgr. 7. gr. nógildandi starfsreglna um sóknarnefndir. Lagt er til að 2. mgr. 7. gr. falli brott en ákvæðið er svo hljóðandi: „Óski kirkjuráð þess skal sóknarnefnd leggja fram fjárhagsáætlun sína fyrir kirkjuráð a.m.k. viku fyrir aðalsafnaðarfund að jafnaði.“ Á þetta hefur aldrei reynt og þykir því óþarfi að halda ákvæði þessu inni.

Um 14. gr.

Ákvæði 14. gr. er óbreytt frá ákvæðum 1. og 2. mgr. 8. gr. nógildandi starfsreglna um sóknarnefndir. Í 3. mgr. ákvæðis tillögunnar er lögð til sú breyting að framkvæmdanefnd kirkjuþings komi í stað kirkjuráðs við þær kringumstæður sem ákvæðið mælir fyrir um.

Um 15. – 16. gr.

Ákvæði 15. gr. er óbreytt frá ákvæði 9. gr. nógildandi starfsreglna um sóknarnefndir og ákvæði 16. gr. frá 10. gr. starfsreglnanna.

Um 17. gr.

Ákvæði 17. gr. er óbreytt frá ákvæði 11. gr. að öðru leyti en því að lagt er til að í stað kirkjuráðs, leggi rekstrarskrifstofa þjóðkirkjunnar eftirleiðis til samræmt reikningsform sem sóknarnefndum ber að nota.

Um 18. gr.

Ákvæði 18. gr. er óbreytt frá ákvæði 12. gr. nógildandi starfsreglna um sóknarnefndir að öðru leyti en því að lagt er til í 2. másl. 1. mgr. að ársreikningur sókna sé sendur rekstrarskrifstofu þjóðkirkjunnar í stað kirkjuráðs. Í 3. másl. 1. mgr. er lagt til að framkvæmdanefnd kirkjuþings geti falið próföstum að kalla eftir ársreikningum sókna í stað kirkjuráðs. Þá er lagt til í 1. másl. 2. mgr. að framkvæmdanefnd kirkjuþings, í stað kirkjuráðs, geti ákveðið lokafrest sem sóknarnefndir hafa til að skila ársreikningi og í 2. másl. að nefndin, í stað kirkjuráðs, geti óskað eftir að sóknargjald viðkomandi sóknar renni inn á sérgreindan biðreikning, sér ársreikningi ekki skilað.

Um 19. gr.

Ákvæði 19. gr. er óbreytt frá ákvæði 20. gr. nógildandi starfsreglna um sóknarnefndir.

Um 20. – 24. gr.

Ákvæði 20. gr. er óbreytt frá ákvæði 21. gr. nógildandi starfsreglna um sóknarnefndir, ákvæði 21. gr. frá 22. gr., ákvæði 22. gr. frá ákvæði 23. gr. og ákvæði 24. gr. frá ákvæði 25. gr.

Um 25. gr.

Lagt er til að starfsreglur þessar öðlist gildi 1. janúar 2022.